

O b r a č u n

Konec septembra 1943 je poteklo dve leti, kar je Osvobodilna fronta s svojo vojsko izvedla prve akcije na položajih proti okupatorju. Bila sta to napad na italijansko vojaško blagajno v Ložu ter uboj italijanskega karabinjerskega maršala v Bezuju pri Cerklju. To je bil med OF ter med vojsko Viktorja Emanuela dogovorjeni signal za začetek osvobodilnega boja v Sloveniji ter vseh njegovih posledic.

Po tem začetku je razvoj šel natanko po preračunani in domenični poti: umik badoljske vojske, kralj, karabinjerji ter raznih »centrov« iz odročnejših predelov Ljubljanske pokrajine; nemoteno zbiranje, organiziranje in oboroževanje komunističnih tolpe v prav teh krajih poznih 1941-42; v Ljubljani ni manj nemoteno pobiranje »izdajalcev« vseh slojev in starosti, pod varstvom dveh ali treh divizij najhrabrejših vojske sveta; operativne, dasi tragične blokade februarja in marca 1942, ko so komunisti kot zaupniki italijanske vojske pospravili iz Ljubljane kar so mogli svojih nasprotnikov; poplava drakonskih ukrepov, ki jih je izdajal izdajalski general Robotti in ki so se vsi uveljavljali samo proti nedolžnim ljudem in proti narodu kot celoti; spomladanska komunistična mobilizacija v maju 1942 kot dogovorjen uvod v divjake, brutalne represalije, ki so jih Robottijevi divizije po sporazumu s Ambrosijem in Roattom začele julija 1942, ko je bila vsa naša pokrajina spremenjena v bojišče. Po tem bojišču je ena ogromna vojska divjala, kar je mogla, druga se je skrivala, narod trpel, krvavel, ter obupaval nad pogorilščem in ruševinami; obe vojski pa, ki sta se druga druge skrbno ogledali, sta si nad umiranjem slovenskega naroda meli roke, saj sta se s tem obe proslavljali pred zgodovino in pred svetom. To sta vsaj trdili sami in tako so nam trobili od zunaj. »Osvobodilni boj je prišel na točko, ko je grozilo, da se bodo odprle oči vsem. Tedaj se je rodila slovit fraza meščanske Ljubljane, da »žrtve morajo biti«. Ne vemo, ali je to resno rodil strah pred odgovornostjo, ali ga je račun. Toda vsekakor spada v bežen pregled »osvobodilnega« boja kot zelo važna sestavina.

Ko smo zdaj v zgodovini odrešilnega dela slovenske Osvobodilne fronte prišli do pogorilšč, ruševin in žrtvi, ki da morajo biti, bi se bilo treba vprašati po neposredni, ali, ni manj pa po posrednih vzrokih, ki so privedli do nerazumljivega, norega, besnega uničevanja slovenskih ljudi in njihove imovine.

Toda tega v okviru priročnega sestava ne nameravamo. Pogorilšča in ruševine bomo to pot izkoristili ne za odpranje oči tistim, ki pravijo, da so množični umori, poboji, nasilja, požigi in izjeda laž, temveč za kratko razglabljanje o tem, kakšno gospodarsko in socialno škodo je »osvobodilni« boj približno prinesel slovenskemu narodu.

Storili bomo to zaradi tega, ker se Slovenec postavlja kot človek, ki izrazito gospodarski in organizatorni, to je nerednemu, nesmiselnemu uničevanju nasprotnim značajem. To bi po zunanjem videzu utegnilo biti res, saj je večina naših političnih voditeljev bila hkrati — ali pa celo zlasti — gospodarstvenikov, zasebnih kapljudov. Vemo tudi, da smo znali celo v najbolj besnih strankarskih bojih pozabiti ne le na tabor, temveč celo na ideološka nasprotja pod geslom: »To so pa gospodarske rešitve! Politiki polmalki, ki so javno gonili ljudske množice v besna, tako imenovana idejna nasprotja, so zasebno složno vlekli nagrade iz lastih upravnih svetov. Izraz te splošne gospodarstvene usmerjenosti je bila celo naša najnaprednejša književnost, saj smo v »Sodobnosti« in drugod brali dolge novele z vsemi možnimi statistkami o gospodarskem in socialnem ustroju slovenske vinarstve, kmetije, gozdarstva, in socialno vprašanje v zgodovini slovenskega naroda. V dokaz pogledimo enkrat številke. Morda bodo tisti, ki ne verjamejo krvi in ognju, verjeli tem zlasti gospodarstveniki.

Po podatkih zavarovalne, poslujočih v Ljubljanski pokrajini, je prijavljena vojna škoda, povzročena v letih 1941 in 1942 na poslopih, porušeni ali poškodani po partizanih ali po najhrabrejši vojski sveta za represalije, znašala pol milijarde liri. Če upoštevamo, da je od konca leta 1942 do danes vrednost liri padla vsaj za 25%; če pristojemo k ont pol milijarde se neprijavljeno škodo in pa poslopja, ki so bila po komunistih in drugih uničena v letu 1943, lahko mirno rečemo, da znaša zgolj škoda, ki jo je »osvobodilni« boj povzročil našemu ljudstvu na poslopih, milijardo liri.

Tu ni vsota škoda, ki je nastala po raznih naših krajih po 8. sept. letos. Za primerjavo navedimo, da znaša ta škoda n. pr. samo v Cerklju kakih 30 milijonov liri. Tudi ni v gornjem znesku vračunana umetniška in zgodovinska vrednost raznih uničenih starih poslopih: gradov, cerkva, samostanov (Pleterje) itd.

Računamo se, koliko je bilo razdeljeno opreme, pohištva, gospodarskega in kmetijskega orodja, vozil, strojev, umetnin, knjig, lesa, živeža, oblekel Računajmo, da znaša vrednost vsega tega samo četrtino vrednosti poslopih, pa dobimo nadaljnjih 150 milijonov liri. Računajmo, da je povprečno najmanj vsaka druga hiša v Sloveniji bila vsaj

Weiterhin schwere Abwehrkämpfe bei Kremenchug

Durchbruchsangriffe zwischen Kiew u. Gomel abgeschlagen 14 Feindflugzeuge im Seegebiet von Vardoe abgeschossen Lebhafte Kampfaktivität in Süditalien

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 20. 10. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Nördlich des Asowschen Meeres griffen die Sowjets erneut unsere Front an. Sie wurden in heftigen Kämpfen abgewiesen.

Südöstlich Kremenchug dauern die schweren Abwehrkämpfe mit unverminderter Heftigkeit an.

Zwischen Kiew und Gomel wurden an verschiedenen Stellen geführte feindliche Durchbruchsangriffe nach erbitterten, den ganzen Tag über anhaltenden Kämpfen abgeschlagen.

An der übrigen Ostfront fanden nur südwestlich Weikije Luki und nördlich des Ilmensees lebhaftere örtliche und für uns erfolgreiche Kämpfe statt.

Im Seegebiet von Vardoe vereitelten Jagd- und Zerstörerverbände erneut einen

feindlichen Luftangriff gegen ein deutsches Versorgungsgeleit. Ohne eigene Verluste wurden vierzehn feindliche Flugzeuge abgeschossen.

In Süditalien kam es im Volturino-Bogen und im Raum von Campobasso zu lebhafter Kampfaktivität. Nach wechselvollem Kampf wurden amerikanische Kräfte aus einer vorübergehend verlorengegangenen Ortschaft nördlich Capua geworfen.

Aus den anderen Frontabschnitten wird beiderseitiges Artilleriefeuer und erfolgreiche eigene Stosstrupptätigkeit gemeldet.

Sicherungsfahrzeuge der Kriegsmarine schossen über dem holländischen Küstengebiet gestern sechs britische Flugzeuge ab.

Deutsche Kampfflugzeuge griffen in der vergangenen Nacht Ziele im Raum von London an.

Še vedno težki obrambni boji pri Kremenchugu

Napadalni poizkusi prodora med Kijevom in Gomelom zavrnjeni — Nad morjem pri Vardoju sestreljenih 14 sovražnih letal — Živahni krajevni boji v južni Italiji

Führerjev glavni stan, 20. okt. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Severno od Azovskega morja so napade ponovno sovjetske čete naše bojišče. V ogorčenih bojih so bile zavrnjene.

Jugovzhodno od Kremenchuga trajajo z nezmajljivo silovitostjo težki obrambni boji.

Med Kijevom in Gomelom so bili po ogorčenih, ves dan trajajočih bojih, zavrnjeni na raznih krajih vodeni sovražni napadalni poizkusi prodora.

Na ostalem vzhodnem bojišču so bili le jugovzhodno od Velikih Lukov in severno od Ilmenskega jezera živahni krajevni in za nas uspešni boji.

Nad morskim področjem pri Vardoju so ponovno preprečile lovske in rušilne jate

sovražni letalski napad proti nemškemu oskrbovalnemu konvoju. Brez lastnih izgub je bilo sestreljenih 14 sovražnih letal.

V južni Italiji je prišlo ob kolenu Volturina in na področju Campobasso do živahnih bojov. Po spremembah polnih bojih so bile ameriške čete vržene iz nekakega mimogrede izgubljenega kraja severno od Capue.

Z ostalih odsekov bojišča javljajo o obojestranskem delovanju topništva in uspešno delovanje naših napadalnih čet.

Zaščitne ladje vojne mornarice so večkrat sestrelile nad nizozemskim obalnim področjem šest angleških letal.

Nemška bojna letala so napadla v pretekli noči cilje na področju Londona.

GRAVI COMBATTIMENTI DIFENSIVI PRESSO CREMENCUGU

Dal Quartier generale del Führer, 20 ottobre. DNB. Il Comando Supremo germanico comunica:

Al nord del Mar d'Azov i Sovietici nuovamente hanno attaccato il nostro fronte. Essi furono respinti dopo aspra lotta.

A sud est di Kremencug perdurano con indiminuita violenza i gravi combattimenti difensivi.

Fra Kiev e Gomel sono stati respinti attacchi di sfondamento nemici sferrati in varie località dopo accaniti combattimenti protrattisi durante tutto il giorno.

Al rimanente fronte orientale si ebbero soltanto a sudovest di Velikie Luki e al nord del lago di Ilmen più vivaci combattimenti locali conclusi con nostro successo.

Al largo di Vardo e reparti di caccia ed aerosiluranti facevano nuovamente fal-

lire un attacco aereo nemico contro un convoglio tedesco di rifornimento. Senza aver subito proprie perdite sono stati abbattuti 14 velivoli nemici.

In Italia meridionale si aveva più vivace attività combattiva nell'area del Volturino e nella zona di Campobasso. Durante lotta variabile le forze americane vennero gettate da una località a nord di Capua perduta temporaneamente.

Dagli altri settori del fronte si segnalavano fuoco d'artiglieria da ambo le parti e rissuata attività di propri reparti d'assalto.

Unità di scorta della marina di guerra sul territorio della costa olandese teri hanno abbattuto sei velivoli britannici.

Apparecchi di combattimento tedeschi nella notte scorsa hanno attaccato obiettivi nella zona di Londra.

Da bi obvarovali čast italijanske zastave

Milan, 21. okt. DNB. Kakor poroča »Popolo di Brescia« so odklonile nekatere edine italijanske vojske mornarice, ki so bile na vojni proti sovražniku ali pa posamično zasidrane, da bi izpolnile zapoved izdajalskega kralja Viktorja Emanuela, naj izročijo sovražniku vojne ladje, temveč so jih raje same potopile, da rešijo čast zastave. Poveljnik podmornice »Murena« kapitan Marietti je izkrcal posadko in se je nato sam potopil s podmornico. Kapitan Cigala, poveljnik oddelka na rušilcu »Impensu« in nosilec zlate kolajne, je prav tako izkrcal posadko in je nato z zaletom v sestrsko ladjo potopil oba rušilca.

Zavezniški načrti za nadoblast nad svetom

Tokio, 20. okt. DNB. Bivši japonski poslanec v Washingtonu Kuonou se je bavil v nagovoru na dijaški tokijskega vseučilišča z

načrti Angležev in Amerikancev za svetovno nadvlado. Amerika in Anglija hočeta z vsemi mogočimi gesli in s prozornimi izgovori prikriti svoje stremuške načrte po neomejeni svetovni nadvladi. Stalne razprave o pojevnih vprašanjih v taboru Anglo-Amerikancev stremijo zlasti za to, da bi v tej dolgi vojni držali na vajetih svoje ljudstvo. Vsi ti načrti dajejo nemara nizkim sovražnikom nagom nekaj zadovoljstva, vendar je docela jasno, da se ne bodo nikoli uresničili.

Angleži potopili parnik z interniranimi italijanskimi vojaki

Berlin, 20. okt. DNB. Severno od Krete so angleški bombniki potopili neki nemški parnik, ki je imel na krovu 2300 interniranih italijanskih vojakov. Se isto jutro so angleška letala ponovno napadla brodolomce. Pri tem je bilo ubitih mnogo italijanskih vojakov.

Čeni, zemljišče pa na obsežnih predelih marsikje do golega požgano. Koliko tega lesa je bilo plačnega? Koliko in kako bi ga lastniki posekali, če ne bi bili prisiljeni?

Celotni dosežani znesek škoda, ki jo je rodil »osvobodilni« boj: milijardo in osemsto milijonov liri.

In škoda v naši živinoreji? Ker nimajo poklicane ustanove zbranih za nobeno področje niti približnih podatkov, smo prisiljeni tu, kakor povsod, ugibati. Ne bo zmotno, če trdimo, da znaša sedanje število živine v Ljubljanski pokrajini tretjino števila pred letom, ko je bila v obupni pomankanju krme ter zaradi represalij — marsikje, tako na Kožljaku maja 1942 je italijanska vojska vso živino v vsaj postrelila. O naši živinoreji ne velja več govoriti, zakaj september 1943 jo je s komunističnimi pljovani skoraj docela uničil. Če je bilo tako uropanih in pokanih v dveh letih 50.000 glav govedi, vsaka po 300 kg in 40.000 prašev, vsak po 80 kg, ter 100.000 perutnine, znaša škoda zaradi uničevanja živinoreje — računamo seveda po uradnih, ne dejanskih cenah — okoli 150 milijonov liri, ukradenih slovenskemu kmetu in malemu človeku naravnost iz žepa!

Celotni dosežani znesek škoda, ki jo je

Nove sovjetske zahteve so že stare

Stockholm, 21. okt. DNB. »United Presse« poroča iz Moskve, da se sovjetski uradni krogi popolnoma strinjajo z zahtevo, da spadajo Baltске države, zahodna Ukrajina, zahodni del Rusije, Besarabija in del Bukovine k Sovjetski Zvezi, in da se o tem sploh ne more razpravljati. Ta poročila potrjujejo že zdavnaj znane sovjetske zahteve. Zaprtni pa si moramo, da je to samo del zahtev, ki jih bodo postavili Sovjeti tedaj, ko bo to služilo njihovim koristim. Eden in Hull pa bosta pri sedanjih moskovskih razgovorih lahko še enkrat vzela na znanje in najmanjši Stalinov program.

Tokio, 19. okt. DNB. V zvezi z razgovori angleškega in ameriškega zunanjega ministra v

Moskvi povzema japonski list »Yomiuri Hotchi« cilje sovjetske politike v naslednjih dveh točkah:

1. Zagotovitev sovjetskega vpliva v vsej Evropi;

2. Postavitve komunističnih vlad v evropskih državah.

Obeh teh ciljev ne dokazuje samo sovjetska propaganda, temveč jih sovjetska vlada zares tudi ima in jih hoče doseči z vsemi sredstvi, kar je posebej jasno razvidno iz podpiranja komunističnih tolpe na Balkanu in socialističnega gibanja v Italiji. Z vstopom sovjetskega zastopnika v središčni odbor pa si je zagotovila Moskva tudi odločujoč glas v središčnih vprašanjih.

Japonski uspehi v boju proti sovražnikovi oskrbi

Tokio, 20. okt. DNB. Veliki uspehi, ki jih je doseglo japonsko letalstvo zadnje dni pri napadih na sovražno oskrbovalno plovbo ob obalah Nove Gvineje, jasno pričajo o vedno bolj naraščajočih oskrbovalnih težavah Angležev in Amerikancev na tiho-morskem bojišču. Cilj bolj se razteza bojišče vzdolž severne obale Nove Gvineje proti severozahodu, tem daljša je oskrbovalna sovražnikova pot, ki poteka pred lukami vzhodne avstralske obale in nato naprej v jugovzhodni smeri.

Naraščajoče izgube sovražnikovih prevoznih ladij kažejo od prvega tedna v oktobru vedno bolj jasno, da ameriške letalske sile na otokih Trobriand in Goodenough

ne morejo več zaščititi ladijskih sprevedov pred Japonci, ki napadajo z Bismarckovih otokov. Oskrba preko novogvinejske celine pa je zaradi neprebojnih tal nemogoča. Oskrbovanje z letali, ki bi bilo seveda izpostavljen napadom japonskih lovcev na Madangu in Wewaku, pa bi zadostovalo komaj za oskrbovanje na severu Nove Gvineje bojujočih se čet. Dne 10. oktobra je bila potopljena srednje velika petrolejska ladja, v noči na 12. okt. pa pred rtom Creti kar tri velike in ena manjša prevozna ladja, večja petrolejska ladja je postala žrtev japonskih mornariških letalcev v zalivu Oro 14. okt., prihodnja dne pa se je potopila, oziroma je bilo poškodovanih v zalivu Buna pet parnikov s skupno 37.000 tonami.

Ameriški vojaki so pobiti in se ne borijo s srcem

Zeneva, 20. okt. DNB. Nek znani ameriški pisatelj in novinar je s svojega obiska po središčnih bojiščih poslal listu »York Leader« poročilo, v katerem slika moralo ameriških čet v Severni Afriki in v Italiji. Poročilo pravi med drugim: »V pretekli vojni so bili naši vojaki pri pohodih veseli in lahkoživi. To pa je zato, ker so vedeli, kakšna bo njihova bodočnost. V tej vojni pa ameriški vojak ne poje več, pač pa se bori in dela vedno v težkih skrbih. Zakaj tega, kar bo prišlo po vojni, se že sedaj boji. Potrtost, ki bo sledila tej vojni, ga tako skrbi, da se mu zdi svetovna vojna 1914-18 bolj podobna počitnicam kot pa vojni, kakršna je sedanja.«

Ugotovitve ameriškega pisatelja so posebej zanimive zato, ker nam kažejo, kako je pri srečanju ameriškega vojaka, ki se mora boriti in umirati za vojne cilje, ki nikakor niso njegovi. Roosevelt in njegovi krivci so silili vojakom to vojno kot nekaj vojaški sprehod v Berlin in v Tokio. Medtem pa so ameriški vojaki spoznali, da so nemške in japonske čete trdi nasprotniki in da boji zahteva mnogo krvi ter prinaša veliko trpljenja, tako da ni čuda, ako jih je minilo prvotno navdušenje. Obenem pa vedno bolj spoznavajo, da od vojske ne bodo imeli nikake koristi, pa naj se konča tako ali tako. Doma jih bo zopet čakala brezposelnost, zmanjševali jim bodo plače in jih pustili v pomanjkanju in revščini, vse prav tako, kot

je bilo pred to vojno. To strašilo stoji pred njimi in ni čudno, ako se sprašujejo, čemu naj krvave, če bodo zopet sužnji dolarskega kapitala, ki bo izkoriščal njihovo delovno moč, da bi si napolnili svoje žepce. Končno pa so v strahu tudi za svoje rodine, ki se jim ne bo godilo bolje kakor sorodnikom britanskih vojakov, ki jim »bojazan pred obubožanjem«, kot je nedavno izjavil poslanec Guest, vliva strah v kosti.

Vesti 21. oktobra

Izdajatelj ameriških tednikov »Times« in »Lites« ter filmski bogataš Howard Hughes sta kupila vojaško letalsko družbo »Taca«. Prevzela sta pomembno letalsko progno, da je ne bi oddali Angliji.

Adolf Hitler je brajzavno čestitil pesniku Gustavu Frensenju, ki obhaja te dni 80. rojstni dan.

Predvčerajšnjim zjutraj je grof Wawell prisegel kot indijski podkralj.

Roosevelt je imenoval A. Philippa Reeda, bivšega predsednika nadzornega sveta v družbi »General Electric Corporation«, za vodjo gospodarskega odposlanstva v Londonu in Harrimanovega naslednika.

Švedski listi poročajo, da bo konec tedna v Ameriki začelo stavitkati 1.350.000 železnih delavcev zaradi mednarodnega razmer.

Bivšega predsednika francoskega parlamenta Edvarda Herriota, ki je zadnje čase kazal znamenja duševne zmedenosti, so prepeljali v neko zdravilišče za živčne bolezni v pariski okolici.

Po zanesljivih diplomatskih virih se je zvedelo, da je neko ameriško vojaško odposlanstvo na poti v Sovjetsko Rusijo. Vodi jo baje generalni major Dean, bivši načelnik vrhovnega poveljstva, poroča dopisnik »Timesa« v Kairu.

V Badoljev tabor je prispel iz Severne Afrike zloglasni protifašisti grof Sforza.

Po sestanku v Moskvi se bo Eden sestel s kraljem Farukom in z egiptskim ministrom predsednikom Nahas pašo.

Bivši indijski podkralj Lord Linlithgow je zapustil New Delhi.

Alžirski radio poroča, da sta se Eden in Hull na poti v Moskvo ustavila v Alžiru ter se pogovarjali z De Gaullem.

»Rdeči« ognjeni plameni v Kalkuti ne ugašajo. Noč in dan zažigajo na nešteti grmadah žrte lakote, piše angleški tednik »New Leader«.

Nemci imajo za sedanje boje pripravljene še velikeanske rezerve, piše »Daily Telegraph«.

rodil »osvobodilni« boj — milijarda dovetsto petdeset milijonov liri!

Gospodarska škoda zaradi uničenih slovenskih življenj je vprašanje, ki o njem ni še nikoli razpravljali, dasi za sodobne sociologe in gospodarstvenike tudi človeško življenje samo po sebi pomeni določeno gospodarsko vrednost. »Osvobodilni« boj je v Sloveniji dozdaj neposredno in posredno zahteval okoli 12.000 slovenskih življenj. To ni nič čudnega, če se spomnimo komunističnih pokolov na Suhorju, na Ajdovcu itd.; če se spomnimo, da so za represalije bili pobiti skoraj vsi moški v Ložu, Sv. Vidu, Bahnem polju in drugod. V internaciji in konfinaciji je bilo po uradnih podatkih okoli 25.000 ljudi. Če računamo, da smo zaradi vsakega mrtvega in vsakega interniranega izgubili samo eno leto delovnih dni, in če odštejemo od števila 37.000 mrtvih in preganjanih 7.000 tleh, ki niso bili za delo, bi torej za leto dni izpadlo našemu gospodarstvu 30.000 delovnih ljudi. Stejmo na leto 300 delovnih dni in na dan 8 delovnih ur, je to 9 milijonov delovnih dni in 72 milijonov delovnih ur. Računajmo delovno uro povprečno po 4 liri, pa nam vrže to lepi primanjkljaj kakih 300 milijonov liri.

Rečimo, da je bilo med partizani, torej iz delovnega procesa za leto dni vrženih vsaj 5.000 ljudi, ki so postavili, uničevali, in ropali, namesto da bi delali ter družili koristili. Gospodarska škoda zaradi nedela teh osvobodilnih delavcev, znašajo po gornjem primeru novih 50 milijonov liri.

Katera delavska zbornica, sindikat, borza ali kdor koli bi izračunal škodo, ki nam jo je prinesel izpadek dela zaradi ustavitve skoraj vseh gospodarske delavnosti v Sloveniji za leto dni?

Znesek teh odstarkov: 350 milijonov liri; dosežani celotni znesek škoda, ki jo je rodil »osvobodilni« boj, dve milijardi tristo milijonov liri!

Med uničevanje slovenskega narodnega premoženja v »osvobodilnem« boju moramo pristeti tudi uničevanje javnih prometnih naprav, cest, mostov, železnice. Vse to smo si morali Slovenec postaviti s svojim delom in svojim denarjem. 99% vsega, kar so komunisti razdeljali javnih naprav, je služilo izključno prometnim in gospodarskim potrebam slovenskega malga človeka: ceste in mostovi po Dolenjskem in Notranjskem, novomeški, štanjanski in kočerska železnica. »Osvobodilna« vojska (Nadaljevanje na drugi strani.)

Obračun

(Nadaljevanje iz prete strani.)

je uničevala samo te, ki v evropskem vojnem-prometnem ozračju niti za pasjo figo pomembne. Vojnih sil na našem ozemlju pa pri njihovih premikih uničenje teh naprav tudi ne more ovržati, kakor smo videli v preteklosti in to še jasneje doživljamo v sedanosti. Katera vojska na svetu bo delala ofenzivo z dolencem in kočevarjem? Morda partizanska. In vendar je bilo treba uničiti te, ljudstvo službe proge, ker je to spadalo v boljševiški načrt za gmetno uničenje slovenskega ljudstva ter za njegovo proletariatsko!

Tudi za to škodo ni znanih niti približnih podatkov. Kako tudi! Po 8. septembru smo na lastne oči videli, kako so si n. pr. tako imenovani odgovorni mesta podpirala in pospeševala uničevanje železniškega vozja na dolenski progi. Deset vlakov je običajno v komunističnih rokah, delno po zaslugi rdečih železničarjev, nekaj nadaljnjih pa je bilo poslanih tja iz Ljubljane že davno potem, ko se nobeno vozilo ni več vrnilo v Ljubljano. Vsi ti vlaki in stroji leže danes po prepadih, po Krki in Kolpi, proga z vsemi napravami je razdejana, vsi mostovi in nasipi in predori podrti, tiri in pragovi odneseni, postaje požgane in Dolenska je v prometnem ozračju padla po zaslugi »osvoboditeljev« v stanje pred 100 leti! V približnih številkah povedano znaša ta škoda vsaj 300 milijonov lir, brez oziroma na to, koliko časa, dela in denarja — našega dela in našega denarja — bo veljalo bodoče popravilo.

Celotni dosežani znesek škode, ki jo je Slovenec rodil »osvobodilni« boj: dve milijardi in šeststo milijonov lir!

Kje je škoda zaradi ustavitve skoraj vse gospodarske delavnosti za poldrugo leto; škoda zaradi zamujenih možnosti v zunanji in domači trgovini; škoda zaradi propada našega kmetijstva in živinoreje, ki bi bila sicer imela veliko možnosti za dvig in napredek; škoda zaradi tega, da je velik del rodovitne zemlje postal boljše; škoda na prihodnji letini, ker ljudje niso mogli posejati žita; škoda na pridelku zaradi pomanjkanja gnojila; škoda zaradi izgubljenega zdravja pri tisočih delovnih ljudeh; škoda zaradi ustavljenih javnih del; škoda zaradi demoralizacije po ubitju volje za delo; škoda zaradi ustavljenih strokovnih izobraževalnih in delavskih; škoda zaradi ogromnih zamud na vseh gospodarskih področjih; škoda zaradi prejemkov, ki jih je dobivala v Ljubljani množica ljudi, ne da bi kaj delala; škoda zaradi razvedenja denarja in naraščanja cen blaga, potrebnemu za obnovitev; škoda zaradi roparstva; škoda zaradi dražje delovne sile; škoda zaradi toliko in toliko posledic uničevanja!

Seštejmo vse to in rečimo za konec račun: »osvobodilni« boj je Slovenec v Ljubljanski pokrajini do zdaj, ko še ni zaključen, veljal tri milijarde lir! Če bi Ljubljanska pokrajina štela 300.000 duš, bi bil vsak njen prebivalec, od dojenčka, ki se je rodil včeraj, do starega, ki zdajle umira, obremenjen z deset tisoč liri! To nam je narodna škoda — dediščina, kakor je ne moremo pokazati noben narod v Evropi!

Slovenski bogatini, gospodarstveniki in kapitalisti, milijoni, ki ste jih naložili v Osvobodilno fronto, so vam vrgli poistnost visoke obresti! Ali se zavedate, kolike bi utegnile biti nekoč pa obresti od teh krvavih obresti!

Tri milijarde lir!

In zakaj so bile vse te strahotne žrtve potrebne? Mar samo zaradi tega, ker vojna Slovenec ni mogla in marala leta 1941 verjeti, da bo vojne v dveh mesecih konec, pa jo je zato bilo treba uničiti? Najbrž da, saj nam je tako dve leti dopovedoval tako imenovani svet naroda, od pokvarjenih pravkov in prerokov do literatov in narodnih dam. Ali pa zaradi tega, ker smo pač mi edini na svetu poklenjeni, da vekomaj umiramo in se koljemo za druge: za Kitajce, za Ruso, za Zmorce?

Ali so te žrtve za minuto skrajšale vojno, ali za las vplivale na določanje naše bodoče usode, ali so nam prinesle za toliko kakor škoda moralnega kapitala v obeh svetih? Ne; edino s čemer smo bili poplačani, so bile slovitve omebe v londonskem radiu: o trdnjavi Orle, o 150 m razdalje proge, o tankovski bitki za Ljubljano... Res, šundovito plačilo za žrtve, ki da so morale biti! Pač, še nekaj so nam prinesle: osvobodilci, ki so nas obarčali za tri milijarde lir, so nas v svetu kot celoto razglasili za izdajalce! Voditelji in prostaki »Osvobodilne fronte« si k temu veličastnemu uspehu lahko čestitajo!

Mi pa ob tej slavi stojimo danes pred najstrašnejšo gospodarsko in socialno krizo v svoji zgodovini; stojimo pred lakoto in bedo, kakršne ne pomnimo. Ljudstvo je na robu — prav za prav že čez rob — obupa in liče zavetja ter pomoči ne v kakih idealih, temveč pri vsakomur, ki mu danes lahko zavaruje vsaj gola življenje.

In kdo nam bo vso to, zgolj stvarno škodo, povrniti? Nihče! Ne prijatelji, ne sovražniki, nekaj povzročili smo si je sami; nekaj tisti, ki so jo delali, da bi na pogorišču Slovenije lahko zavladovali rdeči novi red, nekaj tisti, ki so to hoteli in ki oznanjajo, da žrtve morajo biti. Vse, kar imamo za obnovo na razpolago, so žuljave roke tistega izmučenega ljudstva, ki je za »osvoboditve« plačevalo ta strašni davek v krvi in imetju.

Res, aktiven obračun!

Dijaki!

Profesorji!

Naročite se na poljudnoznanstveno zbirko knjig »Svet«, ki vam bo nudila bogat razgled slovskega znanosti. Knjige so bogato ilustrirane. Priporočite se na že izšlih knjigah: Denar in Ljudje. — Šledile bodo še druge pomembne knjige, kakor »Slovenske starostvostnosti«, »Egipt«, »Avijacija«, »Naslednje Amerike«, »Čuda rastlinstva« itd. — Izvolite si v vsakem razredu zaupnika, ki bo pobiral mesečno naročnino in vam donosil knjige. Za vsa, di-ke, je mesečna naročnina na »Svet« še posebej nizka. Do 1. novembra ne lahko še naročite na to zbirko po dotedanjem nizki ceni, ki je 15 lir za dijake — Kasneje po tej nizki ceni naročnikov ne bomo mogli več sprejemati.

Ne odlašajte niti dneva, ampak se naročite na »SVET« takoj!

Takšna je »splošna komunistična amnestija«

Oseba, ki se je rešila partizanskih ribniških zaporov, pripoveduje o dogodkih v Kočevju in v Ribnici

Ljubljana, 21. okt.

Ljubljanski sredinarji, računarji in predvidneži (OR), ki se znajo tako hitro prilagoditi novim razmeram, so prva dva tedna po 8. septembru na glas trobili o komunistični »splošni amnestiji« vseh plavov in belogardistov ter njihovih somišljenikov.

»Saj so danes že popolnoma drugačni! Ne ubijajo več, ne ropajo, kar pa imajo, razdelijo med ljudstvo. Celo splošno amnestijo so razpisali. Sedaj smo vsi eno itd.« Samih takih so bila polna njihova usta.

Komunistična propaganda, kateri so zavestno, pa tudi podzavestno služili številni ljubljanski hlapi pod skrito partijsko propagandno taktiko, pa se je bila kmalu sama razkrinkala, z njo pa tudi njeni evnuhi.

Dogodki v okolici Novega mesta, v vseh krajih na Dolenskem, načrtna skupna izdaja slovenskih komunistov in Ceruttijevih izdajalcev, so mnogim odprli oči. Novi znani zločini komunističnih skupin na Velikem Osojniku, na Turjaku, blizu Velikih Lašč in pokolji vračujočih se internancev so znova potrdili, da komunisti niso odstopili od svojega določenega načrta. Počasi se sedaj odkrivajo tudi druga komunistična dejanja na deželi. Kljub komunistični strahovladi in najstrožjemu nadzorstvu nad gibanjem prebivalstva je nakupljenega že mnogo gradiva o vseh dogodkih na deželi, ki bo služil prav kmalu, saj čas tako neizprosno naglo hiti in z njim tudi ure, ko bodo vsi zločinci in njihovi pomočniki ter somišljeniki morali podati obračun.

Pred nas stopa danes oseba, ki je bila živa priča dejstev komunistične »splošne amnestije« na Kočevskem. Pazljivo sledimo pripovedovanju, potem pa si sami ustvarjamo sodbo.

Takole pripoveduje:

O polnoči so nas pripeljali v Ribnico. Najprej so nas odpeljali na poveljstvo v neko trgovino. Doveda se mi, da je bilo to pri Jorasovih, ki ji glavni ribniški terence. Potem so nas odpeljali na okrajno sodišče. Tu pa ni bilo prostora, ker je bilo že vse natrpano z drugimi žrtvami, ki jih je prav tako zadel partizanska »splošna amnestija«. Zato so nas odpeljali v šolo. Čez nekaj dni so izpustili od tod tri ženske, nekaj pa so jih odpeljali spet na sodišče. Moške so privlekli v ribniško kasarno. Straže so se silno pogosto menjavale. Partizani, stražarji, ki so bili le malo bolj prijazni z nami, so se prej izgubili, preden je potekla njihova straža. Posebno hudo je bilo v ribniški kasarni. Tu pa je zaprtih okrog 700 ljudi. Sobe so bile kar natrpene. Zaradi zasiljevanj so partizani aretirane večkrat selili iz Kočevja v Ribnico ter obratno. Tako smo zvedeli tudi, kaj vse se dogaja tam doli. Povsod je bila ista slika. V dijaškem domu v Kočevju je n. pr. zaprtih v eni sobi kar 70 oseb.

Semkaj prihaja tudi tovariš Kardelj in drugi komunistični funkcionarji, ki vodijo zasiljevanja. Vsako zasiljevanje posameznih oseb (večkratno) je trajalo vsaj dve uri. Ljudje so silno zmučeni, saj ne morejo niti ene noči zatisniti oči. Sobe so tako natrpene, da je prostora v njih dovolj le za stojo. Med interniranci je tudi mnogo duhovnikov, celo iz Notranjske so jih privlekli. Prve dni so internirani duhovniki smeli meševati, po tem pa je prišel Kardelj in vse prepovedal. Interniranci se silno junaško in častno zadržali. Na vse so pripravljali in niti najmanj ne ostanejo dolžni zbadljivim komunističnim šikanam.

Hrana je za internirance silno slaba. Skoraj vso hrano dobe nesoljeno, neumito, mnogokrat na pol kuhano, črno. Po večini jim kuhajo krompirjeve olupke, korenje, peso, repo, sveda vse brez vsake maščobe in v najmanjših količinah. Taka hrana je opolne in zvečer. Kruha do takrat nismo dobili niti enkrat.

Prve dni oktobra so začeli odbirati ljudi. Glavne »krivce« so ločili od drugih ter jih pridržali v Kočevju, ostale pa odpeljali v Ribnico in Bog ve kam se.

Turjaški in velikaški pokolji ni več nobena tajnost. Tako bodo pobiti vsi izdajalci, si lahko slišal iz samih partizanskih ust. Pobili so baje 56 ljudi.

Zadnje dni smo zvedeli tudi o »sodbah« v Kočevju. Nekatere so »sodili« kar na več let zaporov, prišlega dela itd. Vsega tega sveda ne bo nihče odslužil, četudi bi partizani vladali še mesec dni. Saj prav nič ne skrivajo svojih načrtov. Včasih so kar preveč odkriti, da to je groza.

V »Slovenskem poročevalcu« sem bral o bogoslovcih, kako so »prostoovoljno« podpisali neko izjavo. Veste, takim »dobellim« na deželi ne vrnemo, ker so sami videli, kako so duhovnike, zvezane na vrvi vlačili po raznih krajih ter jih privlekli v Kočevje. Priče so mi pripovedovale, kako so jih videli zvezane na hrbtni, kar na eni vrvi, kako so jih prevažali z avtomobilom ter jih nato v takem stanju pustili v eni sobi v Kočevju brez hrane dva dni.

Sedaj še o brani. Komandanti imajo hrano prvega razreda, partizani drugega, prišlini mobiliziranci pa tretjega. Prvega razreda: pečenka, štruklji, jajčka itd., drugega reda krompir in meso, tretjega zelje in krompir. Hrana četrtega razreda smo uživali mi: kuhane umazane olupke. Nekaj dni smo imeli tudi partizansko brano, ko pa je postalo zanje vroče, so zginili oni, z njo tudi hrana. Le straže so ostale in nas vestno nadzirale.

Ker Rusi le nočejo priti niti njihova le-

Ureditev oddajanja stanovanj

Šef pokrajinske uprave v Ljubljani, smatrajoč za potrebno urediti vprašanje oddajanja stanovanj v zasebnih hišah v mestu Ljubljani, odreja:

1. Vsi lastniki stanovanjskih prostorov so dolžni naznaniti mestnemu županstvu stanovanja s sledečimi podatki: 1. Ime najemnika, 2. Ime hišnega gospodarja, 3. Ulica ali trg, kjer stoji hiša, 4. Število sob, kuhinj in stranskih prostorov, 5. Nadstropje, kjer je stanovanje, 6. Število družinskih članov in drugih sstanovancev, 7. Od kdaj je stanovanje prazno ali oddano, 8. Podpis hišnega gospodarja.

2. Hišni gospodarji morajo naznaniti vse prostore, ki so uporabljeni za stanovanja ter njih sedanje namembnosti.

3. Mestno županstvo ima pravico ogledati vse prostore, omenjene v členih 1. in 2. ter opraviti vse poizvedbe s pomočjo lastnih ali pa tudi policijskih organov.

4. Vse prazne ali nezadostno zasedene prostore ali prostore, ki se dajo uporabiti kot zasilno stanovanje, oddaja mestno županstvo osebam, ki so brez stanovanja.

5. Stanovanja oddaja komisija, sestavljena iz zastopnika hišnih posestnikov ter zastopnika najemnikov, pod predsedstvom mestnega uradnika, ki ga določi župan.

6. Poročevalec je šef stanovanjskega urada, ki se ustanovi pri mestnem županstvu. Postopek je usten in čim krajši. O oddaji je sestavljen zapisnik z obrazložitvijo.

7. Oddaja se ne sme izvršiti brez zasilnega najemnika in hišnega gospodarja.

8. V omenjeni komisiji ne sme odločati član, ki je:

a) prizadet kot sorodnik katere obeh strank po krvi do četrtega ali po svaštvu do drugega kolena;

b) če je s katero obeh strank v dokazanem sovraštvu.

9. Najemnino za prostore, ki se doesle še niso uporabljali za stanovanja, določi omenjena komisija.

10. Od dodelitve so izzete:

a) državne in samoupravne zgradbe, v kolikor so določene za stanovanja državnih in samoupravnih službenic;

b) zgradbe verskih institucij, potrebne za opravljanje verskih obredov priznanih ver in za prebivanje njih službenic;

c) zgradbe javnih občestvenih ustanov, ki ne delajo za dobiček, v kolikor so tem dejansko potrebne za lastno uporabo;

d) zgradbe dobroteljskih ustanov.

11. Proti dodelitvi oddobi je dopustna pritožba na predsedstvo pokrajinske uprave v treh dneh po odločitvi komisije. Hišni gospodarji oziroma najemniki stanovanj imajo pravico pritožbe samo v sledečih primerih:

1. če je bil najemnik že kaznovan in se je bati, da bi njegova navzočnost ogrožala varnost

tala, so pričeli z novo taktiko. Na Blokah so dobili jadralno letalo in z njim sedaj varajo lahkovorne ljudi z Angličji. Jones je že uhitil, ker se je naveličal svojega polanstva. Sedaj mu je že žal, da je bil 23 let v Ameriki in da se je naučil angleščine. Na letalo nalože nekaj zavojev, potem pa jih mečejo. Razsodni se sveda smejejo, kako jim lahkovorni nasedajo, vendar morajo molčati, kajti kroga je pri partizanih sedaj spet zelo poceni, ker so jih z njimi bogato založili Ceruttijevi in Robottijevi vojaki.

Dne 12. oktobra so nemška letala bombardirala partizanske skupine okoli ribniške kasarne. Bombe so jih temeljito razpršile, da se tri dni niso pokazali. V kasarni so ljudje sveda v smrtnem strahu trepetali, ker so se bali nesreče. Po dogodku pa so se vrnili partizani in tolažili sami sebe:

»Angličji so prišli! Angličji! Če bi bili to Nemci, bi raje vrgli bombe na kasarno, ne pa okrog kasarne. Pri tem »angleškem« nastopu da sta pristala s padalom dva Angličja in zapovedala, da morajo pobiti vse bele in plave.«

Tako bi se tudi zgodilo z mano, če bi se srečno ne rešil tega pekla. Hvala Bogu, da sem tu.

Se več bi lahko povedal, pa še ni prišel čas za to. Ta se bliža in takrat bo vse odkrito. Naj nihče v Ljubljani in na deželi ne misli, da niso zbrani prav vsi podatki o vseh partizanskih dogodkih in njihovih krivcih. Čas hiti in z njim prihaja neisprosen obračun z vsemi krivci gorja, ki ga trpi slovenski narod.

osebe ali lastnine ali moralo ostalih najemnikov ali gospodarja samega.

2. če je najemnik dobil stanovanje na podlagi svojih napačnih podatkov ali dokazil.

12. Odločba je izvršna: 1. če proti komisiji dodelitvi ni pritožbe; 2. če je dodelitev potrdila pokrajinska uprava.

13. Kolikor ta naredba glede pritožbe nima posebnih predpisov, veljajo za postopek in za izvršbo določila zakona o upravnem postopku.

14. Naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu in ostane v veljavi leto dni.

Ljubljana, dne 18. oktobra 1943.

Predsednik: Rapnik.

7 Gorenjskega

Zbiranje starega gradiva in odpadkov so tudi letos uspešno razvijali na Gorenjskem in Koroskem. V prvi tretjini letošnjega leta so nabrale največje količine od 10–56 ton: ljudska šola v Špitalu, deška IV. v Beljaku, glavna šola v Špitalu in deška glavna šola v Beljaku. Tudi manjše hribovske šole so spričo manjšega števila učencev precej nabrale. V drugem četrtletju so zbirke popustile zaradi poštinitne in pomožnega dela. Po žetvi pa je mladina spet pridno na delu. Nobena kost, krpa, star papir, kovina in železje ne sme propasti. Vsaka gospodinja da tedensko bližnjemu šolarju, kar se ji na nabere starega blaga. Učenci prinašajo redno vsak ponedeljek svoje zbirke. Izven tega se vrste po raznih področjih 14 dnevni zbiralni popoldnevi, ko je treba pobrati zlasti star papir po gospodinjstvih in malih obrtniških obratih.

O minuli sezoni na Vrbskem jezeru poroča celovški dnevnik, da je letos minilo 346 let, odkar je tu bivala prva letovišnica. To je bila nadvojvodinja Eleonora, ki si je po ošpicah spet opomogla na bregu Vrbskega jezera. V zadnjih dveh letih je število gostov zrastle za 35%. Leta 1941 jih je bilo 260.000, lani pa 350.000. Letošnje število je še znatno višje, ker je bilo krasno poletje. V posameznih vročih poletnih dnevih se je hladilo v Vrbskem jezeru 80.000 do 100.000 ljudi. Potreba je bila mogoča le zato, ker so se ženske priglasile v pomožno službo. Celovški tramvaj je imel velikašni promet, saj je prevažal v letošnji sezoni kakih 16 milijonov potnikov. Po jezeru pa so pluli parniki »Koschate«, »Thalia« in »Hilios« ter majhna ladja, ki dnevno prevažala delavce med Celovcem in Zgornjimi Dularji. Po jezeru se je letos vozilo najmanj 451.000 gostov.

če bi bil to storil, bi se bil spet pogreznil v bedo in stisko, in to tedaj, ko se je bil komaj malo privadil brezkrvnemu in kolikor toliko razkošnemu življenju, ki mu ga je omogočalo njegovo nemoralno delo. Tista leta se je bil tudi oženil in je zaradi tega še manj mislil na kaj takega.

Pozneje, ko je postal elektrotehnični inženir, bi si bil lahko s poštenim delom zaslužil toliko, kolikor bi bil potreboval za življenje. Toda tedaj se mu o tem ni niti sanjalo več, kakaj dohodki, ki mu jih je prinašala služba policijskega obveščevalca, so bili toliko, da bi jih z delom ne bil nikoli dosegel.

In Azev je denar ne le ljubil, temveč je za naravnost obojeval. Ni ga cenil zaradi nje samega, temveč zaradi tega, ker si je z njim lahko preskrbel razkošje, udobje, naslade.

In denar kot plačilo za delo, ki ga je Azev opravljal, je iz Petrograda tekkel obilno. Leta 1900 so mesečni prejemki, ki jih je carska policija plačevala Azevu, narasli na 500 rubljev. To je za tedanje čase bil skoraj neverjeten znesek.

»Pet sto danes, jutri morda tisoč,« si je najbrž mislil Azev. Ali bi ne bilo neumno zapustiti pot, ki je bila tako koristna in donosna, pa kreniti na kako drugo, bogve kako zanikrno in skromno? Pomislekov o poštenosti ali nepoštenosti lastnega ravnanja Azev, kakor smo že videli iz dosedanjega, ni imel prav nobenih. Šlo mu je samo za to, da bi iz svojega položaja dobil čim več. To je bila njegova edina skrb.

TOMAZIC-BERNER Botra vila

116.

Ko si je stari pastir s solzami olajšal svojo samoto in žalost, se je trudno dvignil in stopil pred glavni oltar. Zazrl se je v oba župna zavetnika ter ju prošil: »Sveta Peter in Pavel izprosta pri ljubelem Bogu, da me vzame k sebi!«

Nato pa je odšel iz cerkve v vasico pod tabornim obzidjem ter se napotil po vaški cesti proti gradišču.

Tam na gradišču je bilo pokopano očetovo arce... Še k njemu moram v vas! In odšel je.

Ob razvaljanem ognjišču je na pol snaljal, na pol bedel. Tedaj je v labnih mogleh videl, kako je zrasla drvarska kočica, iz nje pa sta mu prišla naproti oče in mati.

Ljubljana

Koledar

Četrtek, 21. vinotoka: Uršula, devica in mučenica; Hilarijon, opat; Malh, spoznavalec.

Petek, 22. vinotoka: Kordula, devica in mučenica; Vendelin, opat; Melanij, škof.

Obvestila

Poziv. Uprava policije poziva vse zamudnike, ki so se priglasili za sprejem v začasno policijsko službo, pa še niso bili na zdravstvenem pregledu, naj se zgledajo na upravi policije zaradi pregleda v dnevih 22. in 23. t. m. v sobi št. 4. v pritličju levo, med 11 in 12. — Upravnik policije: Dr. Hacin, I. r.

Petrolej za oktober

Mestni preskrbovalni urad bo delil nakaznice za petrolej za mesec oktober tako, da pridejo v ponedeljek, 25. oktobra na vrsto upravičenci z začetnicami A—C, v torek, 26. oktobra, D—F, v sredo, 27. oktobra, G—I, v četrtek, 28. oktobra, J in K, v petek, 29. oktobra, L—N, v soboto, 30. oktobra, O in P, v torek, 2. novembra, B—H, v sredo, 3. novembra, T—V, v četrtek, 4. novembra, Z in Ž. Urad bo petrolej nakazoval upravičencem izključno samo po gornjem razporedu vsak dan od 8—10 in od 15—17 v Mahrovi hiši na Krekovem trgu 10, soba 1. I. nadst.

Državno gledališče

Drama:

Četrtek, 21. oktobra: ob 16.30: »Potopljeni svet«. Red Prvi.

Petek, 22. oktobra: ob 16.30: »Potopljeni svet«. Red A.

Opera:

Četrtek, 21. oktobra: ob 16: »Netopir«. Opereta. Prvič v sezoni. Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Oddaja odrezkov oktobrskih živilskih nakaznic

Ljubljanski mestni preskrbovalni urad bo odrezke živilskih nakaznic za oktober prevzemal v Mestnem domu, II. nadst., soba 8, tako da bodo 2. novembra prišli na vrsto trgovci z začetnicami A—Ba, 3. novembra B do konca, 4. novembra C—F, 5. novembra G in H, 6. novembra I in J, 8. novembra K do Km, 9. novembra Ko, 10. novembra Kr do konca, 11. novembra L, 12. novembra Ma, 13. novembra Me do konca, 15. novembra N in O, 16. novembra P—Pir, 17. novembra Pl do konca, 18. novembra Nabavljalna zadruža železničarjev, 19. novembra Nabavljalna zadruža drž. službenec, 20. novembra trgovci z Vodnikovega trga, 20. novembra trgovci R—So, 22. novembra St—S, 23. novembra T in U, 24. novembra V, 25. novembra Z in Ž.

Peki pa pridejo na vrsto 26. novembra z začetnicami A—J, 27. novembra K—O, 29. novembra P in R, 30. novembra S—Z. Posebej opozarja mestni preskrbovalni urad na naslednje:

Trgovci morajo odrezke mesečnih živilskih nakaznic lepiti na enake kose papirja, tako, da bo na vsakem papirju nalepljenih po 31 dnevni odrezkov (ker ima oktober 31 dni), kolikor jih je na živilski nakaznici za oktober. Pri tem je sveda treba ločiti osnovne karte od dodatnih. Sploh smejo biti na istem kosu papirja nalepljeni le odrezki kart iste vrste, ne pa odrezki kart različnih vrst. Posebej je treba lepiti odrezke, ki je trgovce nanje prodal koruzno moko, in sicer na enak način, torej po 31 takih odrezkov za koruzno moko na en list.

Za odrezke za maslobo pripominjamo, da je treba nalepiti odrezke 4 celih sorij izdanih maslob (serija po 100 gr na en list). Nadalje opozarjamo trgovce in peke, naj natančno upoštevajo gornji abecedni razpored, ker bi bilo sicer pri preteževanju nemogoče redno poslovanje. Znova tudi pozivljamo, da je treba vsako vrsto kart posebej povezati za 100 skupaj in to vedno z dvema pasicama. Na obeh pasicah naj bo označena vrsta blaga, ki se nanjo tišči odrezki našega, a na eni tudi pasic — torej ne na obeh pasicah — pa mora biti napisano tudi število odrezkov tistega snopiča, vrsta odrezkov, vrednost posameznega odrezka in nazadnje množina blaga, ki je snopič predstavlja.

Dvojno življenje Evna Azeva

G. Pevsner

Mož je bil spreten in previden, kakor vidimo. Toda njegovo zamolčevanje za zdaj ni rodilo tistega uspeha, kakor si ga je obetal. S tem si je namreč hotel zagotoviti, da bi ostal nepoznan in da bi mu ne bilo treba izdajati lastnega imena.

Nekaj dni po tem pismu je voditelj politično obveščevalnega oddelka v carski ruski policiji sporočil Azevu, da mu je pripravljen plačevati po petdeset rubljev na mesec. Dal mu je natančna in podrobna navodila za delo, ki naj ga opravlja, na koncu pisma pa je dostavil naslednjo pripombo:

»Mislim, gospod Azev, da se nič ne motim, če Vas ogovorim s tem imenom. Prosim Vas torej, da mi sporočite, ali naj Vam pišem na naslov: Evno Azev, Schützengasse, 22/II, ali ne.«

Kdo je neki Azeva izdal, da je petrogradska policija vedela njegovo ime? Kriv je bil Azev sam, nihče drugi. Tedaj, ko je namreč prvič pisal političnemu oddelku petrogradske policije, je pisal tudi orožniškemu poveljstvu v Rostovu ter mu poslal podobne predloge, kakor jih je sporočal v Petrograd.

In